

★ క్రితై రల మాటున ★

రాధ పుత్రరం వ్రాసుకుంటున్నదల్లా తలతి చూసింది తన ఎగుడుగా కూర్చున్నా విడ వంక. ఆవిడ ఏవో ఇంగ్లీషు మేగజైను క్రిద్దగా చగువుతోంది. ఎక్కడో చూసిన మొహంలా వుండే, అనుకుంది రాధ. కానీ ఎంతసేపు ఆలోచించినా జ్ఞాపకం రాక, విసుగుపట్టి నులీ పుత్రరం వ్రాయడం మొదలెట్టింది చెవులు బ్రదలయ్యెల్లా విని పించిన 'కేవేసీ.ఎన్ ఇంజనీ' కూకకి వులి క్కి పడి, గడియారం చూసుకుంది రాధ.

నైజాంబండ్కి యింకా మూడున్నర గంటల వ్యవధివుంది. రాధ ఎగుడుగా కూర్చున్నా విడ ఎట్టగా, కుడిమట్టంగా వుంది. ఆవిడకూడా రాధవంక ఓమాటు చూసి తల వంచుకుని మేగజైను దదననంలో విసుర్చు రాలెంది.

సెకండుకౌసు వెయిటింగునూం అంతా గందరగోళంగా వుంది. ఈగురుగాలికి తలుపులు, లెలు అన్నీ కదులుతున్నాయి 'ప్రహ' మని ఏవో పడిన చప్పుడికి కాండు బేబిలు ప్రక్కవ కూర్చున్న యిరువ తలతి చూశారు. బల్లమీది ప్రతిక ఒకటి గాలికిఎగిరి, యిద్దరికీ మధ్యగా పడింది. రాధ వంకబోయింది దాన్ని తీవ్రముని కానీ ఆ రెండో ఆవిడ కూడా వంకడంబట్టి తాను లేచింది. ఆవిడ కూడా అదేసమయంలో రాధ తీస్తుండేమీ అన్న ఉక్కేశ్యంతో చాలిన చెయ్యి వెనక్కు లాక్కుంది. ఇద్దరూ తీయలేదు మట్టి యిద్దరూ వంగారు. రాధ నవ్వింది ఆవిడ వంక చూసి ఆవిడా నవ్వింది. ప్రతిక రాధే వైస వెట్టింది.

"ఎంచాక" అన్న పలకరింపులతో ప్రారంభమైంది సంభాషణ. రాధ మౌనరూ బాదు వెతుతోంది. ఆ నెండో ఆవిడ కంచి ఇడుతోంది మద్రాసు మెయిలు శెప్పిపోవడంబట్టి, మర్నాటి ఎక్కడ వెనవరకూ వుండాలామే వెజవాడలో.

"మీముఖం ఎక్కడో చూసినట్లుగా వుండండి." అన్నది రాధ ఆవిడతో. ఆవిడనవ్వింది. "కేవేయో ప్రతికలో వాపోటో చూసివుండవచ్చు మీరు. వాపేరు చూలివి"

వెంటనే అవగతమైంది రాధకి. ఆ ప్రసన్న గాయకురాలు చూలివి!
 రాధ మనస్సు ఆనందంతో నిండింది. "మీరే కాదా? బేసు. వాకు జ్ఞాపకముంది.

మీపాటవిని, నేనెంతగానో మైమరచి పోతాను. ఎంత తియ్యనికంతుండీ మీది!" అన్నది రాధ పట్టలేక. చూలివి నవ్వింది.

"మరి మీ పంకతి చెప్పారుకాను!" అన్నది ఆమె రాధవంక పరితే గా చూస్తూ. రాధ నీగుపడింది. కానీ వెంటనే బలమీద వున్న ప్రతిక తీసి, కొన్ని పేజీలు తిప్పి, చూలివి ముంగుంచింది "ఆ కథ వ్రాసింది నేనే" అన్నదామే

రాధాదేవి! చూలివికూడా చికికురాలైంది. ప్రసిద్ధ కథకురాలు రాధాదేవి యివివేనా? చూలివి రాధని ఎన్నివిచాలో అభి:ందించింది నిత్యం తను అభిమానంతో చదివే కథలన్నీ రాధవే అని తెలుసుకుని చూలివి ఎంతో ఆనందించింది - నామెత్తు ఆవిడ పరిచయమే కలిగిందనుకు.

ఇప్పుడూ ఆనందంతో చూట్టాడుకోసా గారు. గాయనుల్ని సరించి, కథారచయితల్ని

ఎమ్. జానకీరాణి

గురించి, త్యాగరాజుని గురించి. విలియం మేక్స్ నెల్సును గురించి చూటాదారు వారు. ఇప్పుడూ కలిసి వెళ్లి కాఫీ తాగి రచ్చారు రైల్వే కాంటిన్ లో.

వెయిటింగునూంకి తిరిగి వచ్చేస్తుంటే రాధ అన్నది. "నిజంగా యిది చాలా సుదీనం చూలివి గారూ. ఇంత మధురగాయనివి నేను స్వయంగా కలుసుకుంటూనవి ఎన్నడూ అనుకోలేదు అతిశయోక్తి, ముఖమతి కొదను కుంటే నేనోమాట చెబుతాను. కోయిల కంఠంలోని మాధుర్యం స్ఫురిస్తుంది వాకు మీకంఠంలో."

చూలివి వెంటనే అన్నది, రాధచేతిని తన చేతులోకి తీసుకుని. "సరిగ్గా నేనూ అదే ఆనబోతున్నాను. ఇవాల్దీ నిజంగా సుదీనం. మీలాంటి రచయిత్రివి కలుసుకోగలుగలేననీ, అందులో మీరే నన్ను స్వయంగా అభిషం దిస్తారని నేనూ ఎన్నడూ వ్రాసాంమకో లేను. మీరు నన్ను మర్చిపోకుండావుంటే అదే చాలు." అన్నదామే. "ఎంతమాట!" అన్నది చిరునవ్వుతో రాధ. ఇంకోగంటే వ్యవధివుంది రాధకి.

ఇద్దరికీ మనస్సులో విచారం గానే వుంది

విశేషోతున్నందుకు. ఒకరికోకరు అన్ను తింగా, అసమానంగా కనపించారు. రాధ తన చిరునామాయిచ్చింది చూలివికి ఎప్పుడూ పుతరాలు వ్రాసుకోవాలన్నది చూలివి. ఇంకో ఆరగంట వుండవగా లెలు ఎక్కింది రాధ. చూలివికూడా ఆమెతోపాటు వెళ్లి ఒంటన తరగతి కంపార్టు మెంటులో కూర్చుంది.

"నిజంగా రాధాదేవి! మీరిన్ని కథలు ఎట్లా వ్రాసారో నాకర్థం కాను. అడవాల్లో మీ అంత గొప్ప రచయితిలు ఎవరూ లేరని విస్తుంది నాకోక్కప్పుడు. ఈకోణ నేను ప్రమాణం చేయకపోతే ఈ జన్మకు మీ పరిచయభాగ్యం కలిగేది కాదు నాకు" అన్నది చూలివి.

రాధ నవ్వింది "అలాకాను. ఆ గాలి విసురుగా రాకపోతే, ఆ పుస్తకం క్రింద పకచోతే మనకి పరిచయం కలిగేదికాను. మనము ఆ యిరుగుగాలికి కృతజ్ఞులమై వుండాలి" అన్నదామే.

ఈ విధంగా పరస్పర అభినందనలతో కాలం గడిచింది. చివరకి భాంగా రెలు వెజవాడ విడిచింది రాధని తీసుకుని. చూలివి తన ప్రఖ్యాతి స్నేహితుగాలివి తల్య కుంటూ గడిపింది ఆ రాత్రి అనేదమలో.

ఆ తర్వాత వారంరోజులకే రాధ వ్రాసింది చూలివికి తన యోగక్షేమాల్ని గురించి. రేఖాపరంపర సాగింది రెండు నెలలపాటు. రాధ కొవ్వొల్లాంటి పుత్తరాలు వ్రాసేది. ఏవేవో కలలు, వ్రాహలు, సుందర వ్యవలు వుండేవి ఆమె లేఖల్లో. చూలివి కంఠం ఎన్నిచూడో క్రావ్యంగా వినిపించింది 'ఆకాకవాణిలో'. వాచ్చుదయాన్ని కదలివేస్తుంది మీ పంగీతం. నన్ను తీయని బాధలో ముంచివేస్తుంది మీ కంఠ మాధుర్యం" అని వ్రాసేది రాధ. ఒకరి మటుం బాలనిగురించి ఒకరు తెలుసుకున్నారు. ఏవేవో విషయాలు వ్రాసుకున్నారు ఒకరి కోకరు అంతరంగికురాండ్రయ్యాగు పుత్ర రాలద్యారానే.

చూలివి ఆల్టే భాగ్యవంతురాలు కాను. ఆమెభర చిన్నగుమాస్తా ఒక అఫీసులో. ఆమె సంపాదనే ఎక్కువ అతని జీతం కంటే. ఆ పంకతి రాధ త్వరలోనే తెలుసు కుంది.

ఓమాటు పుత్రరంలో రాధ ఒక విచిత్ర ప్రస్తావన తెచ్చింది. "మీకంచిలోపట్టుచీరలు

కీర్తి తెరల మాటున

బాగా చవుకట కాదా?" అని. జోసనీ, కావాలంటే పంపుతాననీ వ్రాసింది మాలిని మిత్రురాలికి. "రేపే నేను మనియార్లు పంపు తున్నాను 50 రూపాయలు" అని వ్రాసింది రాధ. అది అంజలో గానే ఊదారంగు పట్టు చీర కొని షార్టులలో పంపింది మాలిని. కానీ నెలగడిచినా ఆ మనియార్లు రాలేదు, రాధ దగ్గర్నుంచి జాబు లేదు. మాలిని మనస్సు అదోలా బోయింది.

నిజానికి ఆ ఖర్చు విషయంలో ఆమె భీరత్ ఫుర్లపడింది. పిల్లల బట్టలకోసం దాచిన సొమ్ము, భాగ్య వంతు రాలైన స్నేహితురాలిమీద మోజుకోవడం వాడేసింది. శైలోజల అనంతరం ఆ చీర పంపించుకు కృతజ్ఞత తెలుపుతూ, ఎమ్. ఓ. అందిం దని ఆశీర్వాదాలుంటూ రాధ వ్రాసింది.

కానీ— ఏమాత్రం పంపిన మనియార్లు? కొంచెం ఆలస్యమేనా ఎప్పటికో ఆప్పటికి అందాలికదా? అందలేదని వ్రాద్దా మంటే నామోషీ వేసింది మాలినికి నిజంగా పంపిందా రాధ? మాలిని మనస్సులో అనుమానం తోచింది. పంపించడను అసలు. ఆ ప్రయత్నంగా, క్రమంగా మాలినికి యిది దినలో కలిగిన సదభిప్రాయం సడలిపోయింది. ఒక 50 రూపాయలకోసం... ఛీ! అబద్ధం ఆడింది రాధ. పైగా శైలోజల తిర్యాకవా కనుక్కోవడం? శ్రీమంతురాలై వుండే, 50 రూపాయలకోసం లోభత్వం చూపించింది. ఛోసీ, డబ్బు యివ్వడానికి యివంలేకపోతే, ఆ చీర బహుమానంగా తీసుకున్నానని వ్రాయరాదా?

మాలిని మనస్సు విరిగిపోయింది. ఇదివరకటి మైత్రి అంతా మంచులా కరిగిపోయింది. ఆమె రాధకి యిదివరకులా వ్రాయలేక పోయింది. "మేమంతా క్షేమం మీ క్షేమం తెలుపవలసింది" అన్న పద్ధతిలో కార్డులు వ్రాయడం మొదలెట్టింది.

పాదరాజుగారు వున్న రాధ ఆ వూదారంగు పట్టు చీర ధరించింది ఎన్ని చూస్తో. మాలి

నికి మనియార్లు పంపుదామనుకుంటుండగానే ఆ చీర వచ్చింది. అదో బహుమానం కావచ్చు అనుకుంది ఆమె. డబ్బు పంపేకావని వ్రాసింది, మాలిని ఏమంటుందో చూద్దామని. ఏమీ అకపోయేసరికి, ప్రేమపూర్వక బహుమానం అని పేరుపెట్టేసి, ఆ చీరని స్వీకరించింది. ఆ తిర్యాక ఆమెకి డబ్బు పంపానిపించలేదు. ఆ సంగతి మాలినికి తెలిపే ధైర్యం లేకపోయింది ఆమెకి.

ఒకనాడు తన మిత్రురాలు, మద్రాసు నుంచి వచ్చినావిడని కలుసుకుంది రాధ. మాటలసందర్భంలో మాలిని తన స్నేహితురాలని చెప్పింది రాధ.

ఆ రెండో ఆవిడ కళ్లు చిట్టించింది. "అదా? అది మీ ఫ్రెండ్ మిత్రీ?"

రాధ నిరాంతరమైంది యీ అగౌరవ సంబోధనకి. "అజేమిటండీ అల్లా అంటారు?" అన్నదామె ఆశ్చర్యపోతూ.

"సరే, నాకే చెప్పాను? దాన్ని మర్యాదచేయమంటారా?" అంటూ ఆమె ఎన్నో గాధలు చెప్పకొచ్చింది మాలిని గురించి. రాధ మనస్సు వికలమైపోయింది. ఇవన్నీ చెప్పినావిడని పదిసంకల్పాలుగా ఎరుగుంది రాధ. ఆమె ఆనవసరంగా ఒకర్ని గురించి అనే మనిషికాదు. నమ్మక తిప్పలేదు రాధకి. నిజమే నేమో! మాలిని గురించి తనకే తెలుసు వ్యక్తిగతంగా ఛీ! అలాంటి మనిషా యీ మధురగాయకురాలు? మన స్ఫూర్తిగా వ్రాయలేకపోయింది రాధ మిత్రురాలు.

అల్లా సన్నగిల్లింది వారి మైత్రి, కార్డులు కూడా వ్రాసుకోని సిరికివచ్చాను వారు. ఒక సంవత్సరం గడిచింది...

ఒకనాడు రాత్రి 8.30 కి బెజవాడ రైలు స్టేషనులో, రెండోతరగతి వెయిటింగు రూంలో గుండ్రని బల్లదగ్గర - మాలిని కూర్చుని చదువుకుంటోంది. కళ్ళుమంటలుగా వుండే, ఒక్కక్షణం కళ్ళుమానుకుంది ఆమె

రాధ— ప్రవేశించింది. వెయిటింగు రూంలోకి. మాలినిచూసి, ఒక్కక్షణం ఆగింది. గతమంతా తలపుకి వచ్చింది. ఏమని ఫలక రించాలి యివిటి? మాట్లాడడానికి మనస్సు వచ్చలేదు ఆమెకి. నిశ్శబ్దంగా ఆ బల్లముందు కూర్చుని, బేగ్ లోంచి కాబుతీసి మిత్రం వ్రాయసాగింది. మాలిని కళ్ళు తెరచిచూసింది. రాధ! డబ్బు విషయంలో ఆనాడు నైద్ర్యం చూపించినావిడ!

ఇదేగూ ఒకమాటు ఒకరినొక ఒకరు చూసుకున్నాడు. ప్రయత్ని పూర్వకంగా వచ్చింది రాధ. నీరసంగా వచ్చింది మాలిని.

"ఓహో! కులాసానా?" అన్నది రాధ. "ఆ ఆ. మీరు? ఎందా కావెమకున్నాడు!" అన్నది మాలిని.

అగంట పైముంది మాలినికి. ఒక పది నిమిషాలనేపు అర్థంలేని, పేలవమైన సంభాషణ మాలినితో గావించిన తిర్యాక ఆమె లేచింది.

"వస్తానండి మరి. బొత్తిగా వ్రాయడం మానేశారేం మిత్రురాలు" అన్నది యథా లాపంగా.

"ఏమిటోనండి, ఖర్చులెక్కువైపోయి, కవల కొనడానికీ కూడా పిసివారితనం చూపిస్తున్నారూ మావారు. అదీ కాక మిత్రులికొనుకల, బహుమానాలు ఎక్కువైపోయాయి యీ పెళ్లిళ్ళ 'పీజెన్'తో" అన్నది మాలిని. బలే చెప్పకొట్టాను అనకున్నది.

రాధం ముఖం ఎఱ్ఱబడింది "అహా! అల్లాగా! వేర ఏమిన్నా పనివుండే తీరటం లేనేమో అనుకున్నాను" అన్నదామె ఇది మరి ముఖంమాజ్చేట్టుగా వుంది అనుకుంది రాధ.

వసుస్కారాలతో విడిప ధారి ధర్మా. ఆక్షణంలో— ఒక ప్రఖ్యాతి కథకురాలికి పిడ్డోల్లిస్తున్నానని మాలిని అనుకోలేను; ఒక మధురగాయనిని విడిచి పెడుతున్నానని రాధ అనుకోలేను.

దేశసౌభాగ్యానికి జాతీయ ప్రోత్సాహము ఎంతో అవసరం .
 అలాగే ఆంధ్రాభ్యుదయనికి ఆంధ్ర సంస్థలను ఆంధ్రులు ప్రోత్సహించుటకూడా చాలా అవసరం.
 ఎల్ల వేళలా మీ ఆలోచన రక్షణకు వలయు సమస్తమందులను సరసమైన ధరలకు విక్రియించు ఏకైక ఆంధ్ర సంస్థ

స్వామి సన్స్

మందుల వ్యాపారులు
 హైదరాబాదు, (దక్కణ్.) ఫోన్: 5498

అందమైన ముఖ లావణ్యమునకు

ప్రసెడెంట్ స్వారాస్

RATHOD TRADING CO. MADRAS-1.